

Mas del Grauet

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fals. Mas el Grauet s/n (08259 Fonollosa)
Emplaçament Crta.BV-3012, sortint de la C-25, a 1 km, cal agafar el trencall a l'esquerra que mena al Grau

Coordenades:

Latitud: 41.75039
Longitud: 1.70896
UTM Est (X): 392661
UTM Nord (Y): 4622868

Classificació

Número de fitxa 08084-22
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 001800CG92C056
Fitxes associades:
[Santa Maria del Grau de Fals](#)
Autoria de la fitxa Raquel valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dj., 10/03/2005 - 01:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format pel conjunt de dependències que conformen la casa del Grauet o Grau del Pubill. Aquest conjunt és format per la casa principal habilitada com a vivenda, un cos annex al nord en perpendicular a la façana principal, i un seguit de coberts situats davant de la casa. La casa principal resulta un edifici de planta rectangular de planta baixa primer i segon pis, amb el carener paral·lel a la façana. La casa es troba construïda en parament irregular però molt ben arranjat i ordenat, sense cap mena d'arrebossat. La façana principal es troba orientada a llevant i compta amb dos portals d'accés, sent el situat al cantó nord el més antic i original de la casa. Es tracta d'un portal adovellat que conforma un arc de mig punt, i que dóna accés a una zona destinada fins fa unes dècades a quadres, a magatzem d'estris i on es pot trobar el forn de pa de la casa. Aquest espai es cobert amb volta catalana que reposa sobre uns pilars quadrats de pedra i carreus reaprofitats, i que conformen la zona més antiga i primigènia de la casa. Al cantó de migdia de la façana principal s'obre un altre portal que actualment dóna accés a tota la casa. Es tracta d'un portal realitzat amb un arc rebaixat, reforçat per una llinda monolítica i carreus de diferents mides als brancals. Aquest nou portal va ser obert l'any 1910. Entre ambdós portals entre els anys 1881 i 1888 es va adossar com un cos independent la cisterna de la casa. La casa actual compta amb dos obertures en forma de finestres a la planta baixa, dos balcons i dues finestres al primer pis, i dues finestres balconeres i dues quadrangulars al segon pis. Tot el conjunt d'obertures de la façana guarden una gran semblança estilística, estant reforçades amb maons i empits de formigó al seu conjunt, la qual cosa sembla indicar que foren totes reformades i fetes de nou l'any 1962, quan es va produir la reforma general de la casa. A migdia de la casa destaca l'existència d'un altre cos d'un pis d'alçada que resta rematat amb una barana i un terrat. La façana posterior de la casa orientada a ponent va ser totalment reformada a mitjans de la dècada dels anys seixanta, sent totalment nova i reformada. L'interior de la casa també ha estat lleugerament reformat. Es conserva a la planta baixa de la casa un espai destinat a celler, on destaca l'existència d'un petit cau excavat al terra destinat a amagar aliments i que era tapat amb taulons de fusta i cobert amb terra, passant totalment inadvertit. Al primer pis, la casa conserva part de l'original estructura, on destaca especialment l'existència d'un gran menjador que ocupa l'espai principal del primer pis. El segon pis, ha estat recentment habilitat com a pisos i apartaments independents que ocupen els familiars de la casa. A nivell constructiu s'aprecien diverses fases i reformes efectuades al conjunt de l'actual casa. Així es té constància de com l'any 1879 va ser construït el cos annex al nord en perpendicular a la casa original. Aquest cos era destinat a corts d'animals i a femer a la planta baixa i a galeria al primer pis. Les arcades -actualment tancades- que formaven la galeria del primer pis duen la data del 1879. Entre els anys 1881 i 1888, tal i com resta inscrit a les dovelles que la conformen, va ser adossada la cisterna que actualment ocupa part de la façana principal de la casa. La família propietària conserva una fotografia de la casa de l'any 1907, on s'aprecia perfectament aquesta ampliació a migdia del nucli original de la casa. Aquesta ampliació era un altre cos quadrangular de planta baixa, primer i golfes, amb la qual cosa hi havia dues teulades a dos nivells diferents d'alçada. A migdia del cos annex hi havia també adossada la Masia del Grau.

Observacions:

(Continuació descripció) L'any 1910 va ser obert un altre portal - l'ubicat al cantó de migdia de la façana principal- que permetia l'accés a la casa. L'obertura d'aquest portal deixava inutilitzat el portal adovellat original, que quedava emmarcat entre la cisterna i el cos annex de galeria. A l'interior de la casa, a l'entrada del rebedor, un petit arc adovellat que dóna accés a les escales té gravada la inscripció "Jaume Grau 1910". Aquesta nova entrada a la casa, deixava els baixos als quals s'accedia des de l'altre portal destinats als animals, a forn i a tines. L'any 1962 la casa es trobava exteriorment enguixada i va ser repicada deixant la pedra vista. Segurament fou en aquest moment quan foren reformades les finestres i balcons de la façana, donant-les uniformitat. A mitjans dels anys setanta, els propietaris de la casa van optar per enderrocar la masia del Grau situada al costat. Aquest enderroc va suposar el reforçament del cantó de migdia de la casa, unificant la teulada, construint el terrat de migdia, i afegint un cos al darrera -a ponent- més modern. El celler de la casa ha estat recenent restaurat i adequat. A l'interior es conserva una petita col·lecció d'estris agrícoles relacionats amb el

treball de la vinya i la producció de vi. Entre d'altres la casa compta amb: 2 botes grosses de roure 1 boicoi petit 1 màquina de bombar most 8 portadores 4 tines Als baixos de la casa també es compta amb un espai actualment buit, i abans destinat a activitats diverses al qual es conserva un forn de pa, una tina de grans dimensions, i una pica d'oli de pedra. Lligats a la casa es troben un seguit d'elements arquitectònics destinats a feines auxiliars de la casa com és el cas d'una teuleria -actualment enrunada-, i d'un pou d'aigua. Aquest últim es tracta d'una construcció feta en pedra seca, en molt bon estat de conservació.

Història

Els orígens del Mas del Grauet es troben estratament lligats a la desapareguda Masia del Grau. Aquesta masia es trobava ubicada a migdia de l'actual casa del Grauet, entre aquesta casa i l'actual església del Grau. Aquesta casa tenia uns orígens històrics que es remuntaven al segle XIII-XIV, i era propietària de les terres dels voltants. A mitjans del segle XX la casa del Grau restà abandonada i en estat ruïnós, per tant els actuals propietaris de la casa del Grauet va optar per enderrocar-la. La desaparició de la casa pairal, va fer que l'actual casa anomenada fins llavors el Grauet o el Grau del Pubill, fos coneguda també com el Grau. La casa del Grauet o del Grau del Pubill és doncs una excisió de la casa pairal del Grau. Segons informació oral procedent de la família que ara hi resideix, va ser Sebastià Grau, un fill segon de la casa del Grau, qui al segle XVIII, fa fundar una masoveria al costat de la casa pairal. Poc a poc les dues famílies es van anar escindint i separant la seva trajectòria, fins que arribats al segle XX, ja no hi tenien res a veure.

Bibliografia

AA.DD. (2004-2005). Falchs. nº 6 . Grup de divulgació de la història de Fals. Associació Cultural i Recreativa de Fals.pàg.41-43

